

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Divendres 1 de Abril de 1898

Núm. 3.512

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 3.50
n provincies trimestre. 10.50
Extranjer y Ultramar 17.50
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals
librerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop à la plassa de Catalunya

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

AVIS

Lo taller y botiga de marmolista y esculptor de Viuda y fills de Agustí Auqué, del carrer de Monterols número 25, s' ha traslladat a la plassa de la Constitució, número 17 y Galanas, 1.

Especialitat en xamaneyas, panteons y tot lo referent en marbrs del país y extranjers.

SECCIÓ DOCTRINAL

Quan despertarem?

Parlem-ne, sí; de las darreres eleccions a Vilafranca del Panadés, res mos fa que se sapiga la nostra derrota, que ha sigut per demés honrosa, puig cap dels candidats d' oposició que ha lluytat contra 'ls encasillats per lo Govern, ha obtingut tants vots com nostre il·lustre amic en Joan J. Permanyer.

Pero confessant ab la acostumada llealtat nostra, no esperavam aquest resultat y s' feyan fundar més falagueras esperansas, lo caracter dels Vilafranquins a qui la concessió de la autonomia a Cuba y Puerto Rico, feta per l' actual Govern, los feu despertar d' un somni bastant pesat. Sí, nosaltres que al sortir aquell Real decret a la «Gaceta», per casualitat nos trobavam a Vilafranca, varem rebre una molt grata impressió al sentir comentar ab molt calor las novas reformas autonòmiques en lo Cassino Agrícola, un dels més importants y allí ahon s' hi aplegan tots los elements més valiosos de la vila.

Com no creure, donchs, que aquets elements que a la taula del café se consideravan més dignes que 'ls cubans y portorriquenys de que se 'ls concedis la autonomia, no aprofitarian la ocasió de presentar sa candidatura una personalitat que a la forsa havia de sustentar exacte criteri?

Més, que en lo Manifest dirigit al poble, més que als electors, feya las manifestacions que per lo vist tant afalagaba a aquells que se 'n mostravan uns veritables defensors.

Pero ja ho diuen que de lo que s' parla en las taulas del café no 'n cal fer cabell per trascendencia que tingan los assumptos objectes de la conversa. Se'n arreglan moltes de questions en aquell instant sens perjudici de que al sentirse acariciats per l' oreig que ve del mar, ó de las mentanya canviar de pensar ó adormirse novament en aquest mar de desditzas que nos ofega.

Y prou dels vilafranquins en particular, que 'l districte ó la comarca reclaman la nostra atenció, aquesta quins fills, no prou desenganyats, encara confien ab las promesas que se 'ls hi fan de que los comunicaran ab lo cap de partit ab una ampla carretera ó se 'ls hi faran certes concessions, si dona lo seu sufragi al candidat que 'l Govern los hi proposa. No en vá diuen los cacichs y agent d' aquest, que està relacionat lo seu candidat ab los ministres X ó Z y tingueho per ben segur que encara no obrirá la boca demanant lo que a vosaltres vos fa falta tot seguit sera concedit. Y efectivament lo Diputat proclamat merce a las falsas promesas y als enganys, obra la boca al Congrés pera votar lo que 'l Govern vol, si es que no ho fá ab un moviment de cap, per por de que se li agafi la veu a

la gola avergonyit de desfer ab fets lo promés de paraula encara que ab l' intent de no cumplirho.

La comarca de Vilafranca, a la que com es natural la majoria dels electors se quedaren tranquils en sa llar, esperant lo propietari al Agent executiu que li fessi una visita pera comunicarli l' embarch de alguna finca quina vinya li ha delmat la filoxera, ó de una casa quins estadants no li poden pagar per la crisis que atravesa aquest desgraciat país y lo pobre que 'l Municipal ó l' Agutzil li porti la papaleta d' avis de que 'l seu fill, que es son unich sostent, lo necessita 'l govern para que a Cuba vagi a defensar la integritat de la patria, es mes que segur que algun dia se n arrepeniran de la seva conducta en las eleccions pasadas.

En Permanyer, al Congrés, no hi anava per satisfacció personal, ni al acceptar la honrosa distinció ab que s' premiava los merits per éll contrets devant de la patria, ho feu ab lo desitj de canviar de cami.

En son gran cor, no hi caben los sentiments raquitiachs, al contrari, s' condol d' aquestes llevas en massa que s' portan a Cuba la majoria pera no tornar may més y de segur que si en la seva ma hagues estat l' acabar los actuals conflictes y malhaurar los que s' oviran en lo negre horitzó de Espanya, ho hauria fet, sense que res li importessin los lladruchs (que crits ó exclamacions no hi aniria prou bé) dels qui ab la desgracia s' enriqueixen y de las llagrimas ne converteixen ricas perlas de debó.

No han volgut seguir los electors d' aquell Districte los impulsos de son cor y han preferit amollir la seva conducta a las impresions de moment ó doblegarse devant las exigencias dels qui han fet pressió sobre la seva voluntat; tampoch aixís, obri bé ó malament lo seu representant legítim, no podran queixarse.

Tots, absolutament tots, tants los que s' han quedat tranquils a sas casas com los qui donaren son sufragi al candidat apoyat per lo Govern, puig que uns y altres han contribuít a son triomf, son responsables devant de Catalunya de no haver respòst a lo que aquesta d' ells esperava.

Quan despertará 'l carácter català?

RETALLS

Avuy que la literatura catalana res té que envejar a las literaturas extrangeras; avuy que la difusió del esperit catalanista ha despertat en totas las intel·ligencias la afició al conreu de nostre hermós idioma; avuy que las produccions literarias catalanas empenyadas per sa extraordinaria forsa expansiva atravessen fronteres per portar sa resonancia a llunyans reyalmes, més que may se fa sentir la necessitat de unificar la gramática y diccionari catalans, no solzament pera facilitar lo coneixement d' aytal idioma, sino també pera subjectarlo a determinadas reglas que 'ns portin sens esforços a son major perfeccionament.

Creym que aquesta idea estarà fundament arrelida en l' esperit de tots los bons catalans, per aixó es que no deurám fer grans esforços per demostrarho.

Essent lo llenguatge la forma natural d' expressió del pensament humá, forsa es que siga company inseparable de la inteligencia en todas las manifestacions de sa evolució progresiva; aixís es que 'l veyém enriqueixre y perfeccionarse a mida que 'ls productes de la activitat humana van convertintse en fórmulas prácticas, per qual motiu assegurava cert escriptor que la riquesa del llenguatge indicava 'l grau de civilització de cada poble.

No pot negarse l' estat florent de la nostra literatura, com hem dit avants; pero 'ns plauria més veyer-la seguint una norma fixa, baix lo punt de vista gramatical, a deixarla abandonada a la ciencia y bona voluntat, y no pocas vegadas el caprityo de cada hñ. Ben sovint succeheix que mitj asfixiat per la fumanta polseguera del llenguatge oficial, anem empellint, sens casi adonar-nosen en nostra llengua, novas paraules més ó menos catalanizadas que si de alguns cosa serveixen es per entelar la seva primitiva pureza. Y així-xo passa en la literatura, que avuy conta ab ilustres cultivadors que dirém de las ciencias en qual camp pechs se recordan d' emollir la llengua catalana? Deyém, no obstant, consignar ab verdadera satisfacció l' aculliment que en sos concursos li han concedit algunas Academias científicas, entre ellas la de Higiene de Catalunya, hon sont també admesos los treballs escrits en català.

La unificació de la parla catalana y devém novament fer constar que no 'ns separám de son aspecte gramatical, facililaria en gran manera sa entrada en las escelas com assignatura obligada en nostre país, cumplint ab aixó una de las més imperiosas lleys dictadas per la naturalesa y contrarrestant al propi temps lo ridicol capritxo d' alguns que a pretest de una mala entesa instrucció, obligan a las tendres criaturas a aprendre las cosas en un llenguatge que repugna a las condicions de herencia y medi en que viuen y s' formen.

La fórmula práctica pera realisar aquest pensament, seria segons lo nostre parer, la constitució d' una Academia de la Llengua Catalana, en la forma que s' cregues més convenient, que no faltan personas bastant lletradas y de prou ciencia pera constituhirla, com los Mestres en Gay saber per exemple, qual títul vé a esser una verdadera sanció oficial de la seva suficiencia. La primera obra de dita Academia deuria esser la publicació de una gramática y un diccionari catalans, lo més complets possible, poguentse al propi temps fer un extracte ó compendi de la primera, pera ús de las escelas primarias.

Repetim lo que avans deyam; es precís que 'l nostre llenguatge estiga a la altura de la civilització moderna, tant en sos aspectes literari y científich, com en o polítich y social, sens que tinguém necessitat d' anar a captar paraulas extrangeras, ni permetrer que n' entrin de contrabando per la ignorancia que 'l poble català té de sa propia llengua. Es precís enriqueirla y cisellarla, pera que completament l' obra de la Historia, las aspiracions y 'l previndre del poble català, vingan a estamparli tots junts lo verdader carácter de sa propia naturalesa.

E. XALABARDER.

Caldas de Montbuy.

Ja noson sols los Estats Units los que 'ns avergonyeixen, sino que a Méjich han tingut d' obrir una suscripció pera portar queviures a Cuba a fi de que 'ls infelissos reconcentrats no s' morin de gana.

Aquesta es la obra d' en Weyler y d' en Cánovas: miseria allí ehont arribavan las sevas urpas; vergonya pera 'ls que havém tingut la desgracia de neixar en una nació tant desventurada.

Doscents mil euros han suscrit de moment los mejicans pera que 'ls vells, cristuras y dones pugan alimentarse, mentres a Madrid llensan los diners pera fatzendejar de patriotas y de rics ab la construcció del Dos de Mayo y 'l Noticiero scoll 'l altre engrescament d' una señorita que dona cinch pessetas pera fer un

nou barco de guerra que tindrà de portar lo nom de Catalunya.

Los extrangers donant pa a las victimas de la barbarie; 'ls nobles y banquers de Madrid pagant mils duros per un palco ó una butaca y 'ls dependents de comers y las señoritas del Noticiero preparantse pera fer una altra planxa com las duas que varen fer dos anys endarrera: la del Aguinaldo del soldado y la del creuher de llauna que teniam de fer los barcelonins, pudientes y no pudientes, sols pera donar gust a quatre ximples que s' han cregut que aquí fermem los gossos ab llangonissas.

La IDEA ja va volant per aquestos mons de Deu. Ara no mes falta que las classes passivas s' hi entusiasmin y que á alguns desvagats los passi pel cap constituhirse en junta patriótica pera anar á comrometre ó á saquejar á algunas bossas fortas. La señorita ja li donava 'ls medis de fer diners al Noticiero: corridas de toros, funcions de teatros y no sabém si forsas pels carrers.

Fora llástima que no l' explotés ningú tan gran pensament, sobretot quan en Mencheta no 'n fa pagar cap diner de traspàs, cedintlo pel preu que li costa á la Cambra de Comers, al Ateneo, á cualsevol que li vulgui treure 'l mort de sobre secundant á la señorita de las cinch pessetas y al dependiente que oferia un dia del seu sou.

La feyna fora senzilla: després de saquejar als richs, se posa en plania la idea d' aquell sabater que va resoldre lo problema de que no quedés cap viuda de sabater pobra fent pagar un duro á tots los sabaters que quedessin vius.

Fentho aixís ó d' altra manera encare millor, tindriam los tres ó quatre milions de duros que costa un bon barco en menos de cinch anys, y ab los set anys mes que 'ns lo farien guar los que 'l construhissin, lo tindriam a punt pera fer salvas al president de la República Cubana quan se digni venir á visitar la «ma dre patria».

Perque ab ideas com la del Noticiero se va de dret á aquesta solució. No demanarém pas que 'ls Estats Units s' esperin dotze anys á declararnos la guerra. Fora humillarnos un xich massa y no està bé á una nació que tinga un Dos de Mayo y un Cataluña navegant per las columnas dels diaris.

Y dolo forito y melaita que?
—Res: per are gemegant y decandintse.
Y 'l que no tinga caldo per beure ó crossas per caminar que begui aygua que va barata ó que s' arrossegui, per terra com las serps. No s' hi pot pensar tant en las desgracias. Posariam cabells blancs avans d' hora.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 31 de Mars de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d'humiditat	PLUJIA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	747	79	16'	4'	Nuvol	
3 p.	747	85			Ras	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS classe	can
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m.	Sol.	48	6	4'	E	0%
3 p.	Sombra	23		16	O.	Cumul Cun Niu

Se 'ns ha assegurat que ans d' ahir fou detingut per la guardia municipal lo vehí d' aquesta ciutat Joseph Cort Rull per lo delict de passar á recullir la brossa per las casas y del carrer, servey que nostre Ajuntament te arrendat; pero nostre comunicant nos afegí que dit subjecte havia sigut egafat á las nou del matí y que fins á las nou de la nit no fou portat á la presó sense tenirne cap coneixement lo senyor Jutje de primera instancia.

No podém creure que aixó sia cert; y per tant si s' ha verificat la presó d' aquell subjecte será per alguna altra falta, tal vegada per haver desobehit á la autoritat.

De tots modos son midas aquestas, per lo extrema des que no voldriam veure sa repetició puig la falta es molt més petita al disgust que reb la familia.

Los estudiants de Barcelona tenea també pensat lo fer una subscripció pera comprar un barco de guerra que s' batejaria ab lo nom de Joan Prim.

Aviat per las columnas de la premsa hi aniran mes noms de barcos per construhir que no n' hi ha entre tolas las escuadras del mon.

En la societat «La Palma» s' está activant la con-fecció del cartell-convocatoria pera 'l Certámen literari que té en projecte, y que es casi segur que 's publicará un d' aquestos dies. Ja per endevant podém dir que hi haurá molts premis y bons.

La Comissió mixta de reclutament ha nomenat metje de caixa pera la observació dels mossos á nostre perticular amich, l' oculista D. Joan Miró.

En l' elegant teatret de la societat «Joventut Reusense» s' están ja efectuant los darrers ensajos del drama históric de nostre company Sr. Aladern titulat «La fi de Serrallonga», que deu posarse en escena lo próxim diumenge al vespre. Com l' argument de dit drama resulta molt interessant y patriótic, no duptém que serán molts de nostres amichs que aniran á presenciar la representació de dita obra.

Llegim en un diari barceloní d' ahir: «Aquesta nit en Romea, s' estrenarà la comedia en un acte en prosa catalana orignal de D. Modest Urgell, «Un terrós de sucre», posat en escena baix la direcció del primer actor D. Enrich Borràs baix lo següent reparto:

«Donya Paca», senyora Palá; «Tomas», senyoreta Morera; «Francisca», senyora Pallardó; «D. Ramón», senyor Virgili; «D. Casto», senyor Olivé. La acció á Barcelona, época actual.

Lo recent éxit de «Lluny dels ulls á prop del cor», fa esperar una bona obra del senyor Urgellés, que al cap á sas vellesas acaba de revelar-se autor dramátich.

Lo ferrocarril de Gramallera á Montserrat comensa 'l servey d' estiu. Hi haurá tres trens de pujada y dos de baixada, combinats ab los de la Companyia de Camins de ferro del Nört.

Com tots los anys, durant lo bon temps, no duptém que aquell Santnari, símbol de la patria catalana, se veurá molt visitat per romeus y tourists de tolas parts del mon, puig de dia en dia es més gran la fama que té á causa de las grans milloras que s' hi van efectuant.

En lo saló Parés de Barcelona s' hi acaban d' instalar los projectes presentats al primer concurs obert per la casa Vicens Bosch de Badalona entre 'ls artistas espanyols para la composició d' un cartell anunci del «Anís del Mono» quina exposició, segons nostres noticias promet veures molt visitada.

Lo Sr. Bosch ha tingut ab nosaltres la deferencia d' enviarnos una invitació.

Trasladém la noticia á nostre diligent corresponsal á Barcelona per si sas ocupacions li permeten anar en nostra representació al Saló Parés.

La pluja que caygué en la matinada d' ahir ha posat los carrers no empedrats fets una llástima: per lo tant, no duptém que la Secció de Foment procurarà que s' retiri 'l fanch per los carros é individuos de la Brigada.

Las elecciones de senadors, segons lo real decret de 26 de Febrer últim, tindrán l' och en tolas las provincias d' Espanya lo dia 10 d' Abril próxim y en las de Canarias lo dia 12 del mateix mes.

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d' ahir, la cantitat de 4042'86 pessetas.

En las elecciones de diputats á Corts en las quatre provincias catalanas, han triomfat los següents candidats:

- Per la circunscripció de Tarragona.—Senyors Canellas, fusionista; Gay, fusionista; Suelves, carlista.
- Per Gandesa.—Sr. Sarriera, fusionista.
- Per Roquetes.—Sr. López Puigcerver, fusionista.
- Per Tortosa.—Sr. Ibarra, fusionista.
- Per Valls.—Sr. Orga, fusionista.
- Per Vendrell.—Sr. Matheu, fusionista.
- Barcelona.—Senyors Comas y Masferrer, fusionista; Rosell y Rubert, fusionista; Puig y Saladrigas, conservador; Sol y Ortega y Junoy, de la fusió republicana.
- Gracia.—Sr. Salmerón, republicá.
- Arenys de Mar.—Sr. Planas y Casals, conservador.
- Granollers.—Sr. Ferratges, fusionista.
- Vilafranca.—Sr. Forgas y Frigola, fusionista.
- Ignlada.—Sr. Balcells y Cortada, fusionista.
- Mataró.—Sr. Cruz, fusionista.
- Manress.—Sr. Collaso y Gil, fusionista.
- Castellterol.—Sr. Rius y Badia, conservador.
- Tarrasa.—Sr. Sala, fusionista.
- Vilanova.—Sr. Travé y Escardó, fusionista.

- Sant Feliu de Llobregat.—Sr. Roig y Bergadá, fusionista.
- Berga.—Sr. Ferrer Vidal y Soler, fusionista.
- Sabadell.—Sr. Bustillo, fusionista.
- Vich.—Sr. Soler y Aloy, fusionista.
- Girona.—Sr. Herrero, fusionista.
- Vilademuls.—Sr. Canalejas, fusionista.
- Figuera.—Sr. Vilallonga.
- Santa Coloma de Farnés.—Sr. Comyn, conservador.
- La Bisbal.—Sr. Padierna, fusionista.
- Torroella de Montgri.—Sr. Aldrich.
- Puigcerdá.—Sr. Marqués de Santa Ana, conservador.
- Olot.—Sr. Llorens, carlista.
- Lleyda.—Sr. Agelet, fusionista.
- Borjas.—Sr. Garijo, fusionista.
- Cervera.—Sr. Alonso Martínez, fusionista.
- Solsena.—Sr. Maloquer, fusionista.
- Sort.—Sr. Garcia Traperó, fusionista.
- Balaguer.—Sr. Calzado, possibilista.
- Tremp.—Sa. Cabezas, conservador.
- Seu d' Urgell.—Duch de Seo, conservador.

Secció de Varietats

PROMESA D' AMOR

Era 'l pobre Joanet un noy sa y robust; sas rojas geltas ben clar ho demostrayan. Era orfe; en los jorns més felissos de sa vida perdé á sos pares; tindria llavors uns dotze anys, i quan prompte tingué de saber que eran penas! no tingué altre remey que buscar feyna en una rica masía, que per compassió lo llogaren per sagal. Allí aná creixent; allí 's feu home.

Un diumenge que com de costum, aná á la vila, volgué Deu que per sort ó per desgracia vegés á una hermosa paysseta que engalanada ab sas millors joyas se dirigia á l' iglesia. Al véurela quedá com atontat, no sabia 'l que li passava, una sensació estranya comogué tot son sér. ¿Qué tenia 'l pobre Joanet? res, estava enamorat.

Torná cap á la masía pres de las més melancólicas meditacions.

Durant tota la setmana no semblá ell; sos amors prou li deyan—¿qué 't passa Joanet que estás tan trist? —pero ell cá, no contestava.

Arribá l' altre diumenge y 'l pobre noy després de passar mitj hora devant d' un tros de mirall que penjat en son cuarte tenia, se 'n aná cap al poble. A la mateixa hora del diumenge anterior se plantá á la porta de l' iglesia. No feya encare mitj quart que s' esperava quan per un extrém del carrer aparegué aquella visió que amargava sa existencia. No pogué resistir més; una forsa irresistible l' empenyia vers á ella y al passar per son costat, sense pensarshi més, li declará son amor.

Llarch rato enrahonaren tots dos; per fi ella entrá á l' iglesia y ell quedá al mateix lloch. Prou la satisfacció de son rostre indicava que ella l' estimava també.

Ja sols torná á la masía per dir á son amo que acabava d' estar allí, puig anava á treballar al poble.

II

Ell vivia felís á la vila, molt aprop de sa estimada; estava en una casa frente á la d' ella.

D' aquest modo, sempre més enamorat, anava passant temps, y sense adonarsen vingué 'l dia que cumplí dinou anys.

No tingué altre remey que anar á soldat. En mitj d' un mar de llágrimas, los dos enamorats se despediren jurantse un amor etern.

—Jamay t' olvidaré—li deya ella.
—Sols la mort podrà apartar de mon cervell ton recort—contestá éll.

No sé quant temps hauria durat aquella escena si sos companys no l' haguessin cridat per anar á la estació.

Al cap de mitja hora, ja sols se veyá del enamorat Joanet son brás que per una finestreta del cotxe treya, donant, fent volejar lo mocador, l' últim adeu á sa estimada que plantada en mitj de la vía lo veyá allanyar.

III

Quina gatzara en lo poble; quin moviment. L' alegría s' pintava en los rostres de tots los vehins; tothom lluhia sas mellors galas; las ayrosas payssetas ab sos mocadors de pita brodats de coloraynas donavan enveja al mateix sol, que d' envergonyit, de tant en tant s' amagava darrera algun nuvolet, que amenassader creuava l' espay.

Los carrers de la vila, engalanats ab multitud de banderoles vessaven gent; no s' podia donar un pas. Lo jovent aquell any havia volgut solemnizar la festa major d' un modo notable. Tothom esperava l' hora de comensar lo ball; estavan llegats los mellors grallers del entorn; la plassa estava ja tot' arreglada; en tot lo voltant hi havia bandes.

La tenora feu sentir las primeras notas; una turba d' entremaliats noyets anavan corrent pels carrers y cridant mitj folls d' alegrí. Ja comensan, ja comensan! Aquest crit fou l' avis perque tothom, tant joves com vells se dirigís á la plassa; los joves á gosar, á divertirse, á donar esplay á sos cors que tot l' any bategavan per arribar á aytal dia, y 'ls vells á recordar sos temps com hi gosavan! son sér se rejuvenís; per un moment olvidavan lo pes dels anys y algú d' ells, casi s' veyá ab coratje per donar tents saltirons com la jovenalla.

Aviat s' aparellaren y comensá la dansa. En mitj de l' alegrí, ningú s' adoná que per la carretera pujava vers al poble un jove que vestía uniforme militar que demacrat! quin color lo de son rostre! Era 'l poble Joanet que 'l dia avans havia arribat, mallat de Cuba. Quí diría que aquell cos anémich era 'l mateix jove, sá y robust que un any avans abandoná 'l poble?

Ab quina voluntat caminava! quin goig sentía al veure alla lluny sa vila nadiua! aquell grupo d' emblandida casetas, quantis recorts portavan á son cervell! ab quina satisfacció respirava aquells purs ayres! Ab lo bategar de son cor comprenía la via que feya;

¡ah! prompte veuria á sa estimada que desconsolada potser, l' esperava. Aqueix recort dava vida á son ánima y l' alentava per prosseguir son vistje; feya tant temps que no 'n tenia noticias! pero no ho estranyava puig segurament las cartas que ella li devia haver escrit s' havían extraviat; pero are ho recuperia tot, are per ell caminava una nova vida, viuria allí á son poble enmaridat ab ella, jamay s' abandonarian; solets sempre; ningú turbaría sa felicitat, tot lo dia ella vetllaria per sa delicada salut y 's posaría bó desseguida; per fi veuria realisats sos somnis.

Abstret per aqueixos pensaments, casi sens adonar-se se trobá dintre del poble.

Quins carrers més deserts! ni un' ánima en lloch. Qué haurán fet, pensava, dels vehins d' aquest poble? pero prompte recordá qu' era la festa major y tothom fora á la plassa á disfrutar de la festa y allí 's dirigí.

Quenta gent hi havia! casi no s' hi cabía; en Joanet se quedá á última fila; ningú s' havia adonat d' ell, cá, tothom estava abocat contemplant á una ayrosa parella que en mitj de la plassa giravoltava ab una lleugeresa extraordinaria.

Molt bé, molt bé,—cridavan entusiasmats los vellets á cada habilitat que feyan, mentres que 'ls joves se mossegavan la llengua d' enveja y ells plens de satisfacció y degotant de son rostre la suhor, anavan allargant la dansa.

Mira, mira la mosca bauba—deya un grupo de dones que al devant del Joanet hi havia.

—Y tal; diumenge 's casan.

En Joanet tingué curiositat de veurer quí era aquella parella que tothom mirava y encarque penosament pogué pujar dalt d' un banch; dirigí sos ulls vers ella y... sortint de son pit un fondo sospir que morí ofegat pel requintar de la tenora, fugí esverat d' aquell lloch caminant camps á través.

La balladora era sa estimada.

La nuvelada aquella s' havia anat espessint y comensava á esbravarse llensant tan fort ruixat que en poch moments apagá l' alegrí de tots los cors.

IV

Al endemá pel poble tothom deya la mateixa.

—¿Sabs lo Joanet, lo fill de l' Engracia que Deu tinga al cel, y que l' any passat marxá á Cuba? donchs avuy l' han trobat mort al peu d' uns esbarsers del barranch.

PERE CAVALLÉ.

Reus Mars, 1898.

REMITIT

Senyor Director de Lo SOMATENT.

Molt senyor men: Espero de sa amabilitat se servirà insertar en lo periódich de sa digna direcció, las següents ratillas, per lo que li dona las gracias s. s. s. q. b. s. m.

Assumpció de Romero de Sanpons.

Com á Vise-Presidenta de la Congregació de Senyores de la Puríssima Sanch de N. S. J., y en son nom, participo á las personas que 'ns afaverian ab sas almoynas, en las taulas «petitorias» que colocava aquesta Con-

gregació en la Parroquia de la Puríssima Sanch, durant lo dijous y divendres Sant, que per ofici del Clavari de la Real Congregació de la Puríssima Sanch de Nostro S. J. de 20 de Janer próxim passat, se 'ns prohibí la colocació de ditas taulas, durant las funcions de Setmana Santa.

Assumpció de Romero de Sanpons.

Reus l' d' Abril 1898.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil del dia 30 de Mars de 1898

Naciments
Cap.
Matrimonis
Cap.
Defuncions

María Pujol Ferrater, 80 anys, S. Joaquím, 24.—
Joan Güell Armada, 14 anys, Plassa de Prim, 3.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Venanci.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy se acaba lo Septenari de la Mare de Deu dels Dolors ab los cults següents: á las 8 del mati la Comunió general que ab la Missa y plática preparatoria distribuirá lo Rnt. P. Pere Vergés; y á las sis de la tarde se cantarà la Corona dolerosa á la que seguirá lo Septenari, lo sermó á càrrech del sobredit Predicador, la benedicció papal y l' «Habat Mater»

Sant de demá.—Sant Francisco de Paula.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	59'05	Filipinas	91'
Exterior	72'50	Aduanas	85'50
Amortisable	18'90	Cubas 1886	71'
Fransas	22'95	Cubas 1890	70'
Norts	51'75	Obs. 6 0/0 Fransa	37'50
Exterior París	41'90	Obs. 3 0/0	35'90

GIROS

París 41'90 Londres 35'90

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realisadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	59'20	Cubas del 86	85'75
Exterior	72'55	Cubas del 90	71'
Colonial	79'80	Aduanas	71'
Norts	21'90	Oblig. 5 p 8 Almansa	37'62
Fransas	18'85	Id. 3 p 8 Fransa	
Filipinas			

PARÍS

Exterior 51'68 Norts

GIROS

París 41'90 Londres 35'90

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paisos.

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 30

De Bilbao y esc. en 17 dias v. «Julián» de 503 toneladas, ab efectes, consignat als senyors Hills de B. Lopez.

De Alicante en 21 horas, v. «Campeador», de 889 ts., consignat als senyors Mac-Andrews y C.^a

Despatzadas

Pera Barcelona v. «Julián», ab tránsito.
Pera Cete y esc. v. «Comercio» ab vl.
Pera la mar yacht de v. «Quetzal», ab un equipo.

Barcos á la carga

Divendres 1

Pera Cete y Marsella vapor «Cabo Silleiros», consignatari don Marián Peres.

Pera Valencia y Cullera vapor «Cervantes», son agent D. Joseph María Ricomá.

Dissapte 2

Pera Génova vapor «Uniones», que despatzan los senyors Casaseca y Terré.

Pera Marsella, Gothenburgo, Copenhagen, Stockholm, Christiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrköping, Gefie, Sundswall, Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demás ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia vapor «Adolph Meyer», que despatzan los senyors Boada germans.

Dilluns 4

Pera Cete, Marsella, Génova y Liorna, v. «Marte» que despatza D. Anton Más.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja s'ha untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebratissimas medicas, aixís nacionals com extrangeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias pertenece única y exclusivament al art mecanich, acompanyat dels coneixements anatómichs suficientes.

No deu confiarse en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurren per hernias estranguladas, en rahó á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt poch los que saben colocalos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulte ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de cautochou ab ressort, testimoniando aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d' espalllas.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias ab 11 archs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles é Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 31.

A Santiago de Cuba s' ha descubert un diposit d' armas, robas y medicinas que s' destinavan á la partida de Periquito Pérez.

Dits objectes havían sigut introduhíts á Cuba ab los socorros dels Estats Units.

—Telegrafian al «Heraldo» que per la vía de Cayo Hueso viatjers de la Habana aseguren que ha dimitit lo ministre Dolz en vista del fracás obtingut en las elecciones, quina responsabilitat també alcanse al general Parrado.

Afegeix lo cablegrama que segueixen erribant á Cayo Hueso pertretxos de guerra pera 'ls barcos americans y que las noticias que transmeten los correspondents donant compte d' aprestos navals son exageradas.

—Lo segon batalló de Mallorca ha rebut lo ordre de sortir desseguida pera Canarias.

S' ha disposat ademés que embarquin á Cádiz tropas pera 'l mateix punt.

—De la Habana rebí l' «Heraldo de Madrid» un cablegrama ab noticias de trascendencia.

Se concedeix importacia capital al Consell que tingué 'l dilluns lo gabinet isleny, presidit per lo Gobernador general.

Llegí 'l general Blanco un extens despaig del Govern metropolitá aprop de la situació present.

Se senyala en lo despaig la acció que atany al gabinet de la isla pera lograr lo restabliment de la pau.

Los secretaris acceptaren l' encárrech que se 'ls hi fá.

Pera tractar del mateix assumpto, tingué després lo gobernador general una junta ab los chefes dels partits polítichs cubans, Srs. marquesos de Rabell, de Apeteguía y de Pinar del Rio, Giberga, Amblard y Guzmán.

Sens discrepancia estimaren tots los reunits com cosa necessaria lo prestar apoyo al Gabinet en la missió que va á empendre, aixís que vingui la resolució definitiva pera ferho.

Guardaren reserva absoluta sobre 'ls assumptes tractats en la junta, que deuen de relacionarse ab las notas y conferencias creadas entre 'l representant dels Estats Units á Madrid y 'l Govern d' Espanya y ab las disposiciones del Govern nortamericá.

Los reunits acceptaren la proposició de coneeixer lo desenrolló del plan que s' planteji pera la pau.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona:

5'04 m. correo (Per Vilanova y Vilafranca) 1., 2., y tercera.
8'55 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancias, segunda y tercera.
14'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona a Reus

5'55 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
15'58 t. per id. 1., 2., y 3.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes.)

De Reus a Mora

9'33 m. — 10'41 t. — 3'40 t. — 7'19 y 9'57 t. nit.

De Mora a Reus

4'21 m. — 8'06 m. — 12'08 t. — 6'04 t. — 7'36 a.

De Reus a Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona a Reus

4'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 m.

Biblioteca Regionalista

Libreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIO CATALANA

- «Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
- «Quadros», per Simili Vilanova, 2 " "
- «La Didax», per Joseph Felip y Codina, 2 " "
- «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2 " "
- «Costums tipicas», per id., 2 " "
- «Alcover», monografía, per id., 4 " "
- «Poesias», per Manel Marinello, 2 " "
- «Oda a Barcelona», per Jacinto Verdaguer, 4 " "
- «Lo Pi de las tres brancas», per id., 2 " "
- «L' Aglenya», per Ramon Masferrer, 4 " "
- «Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrents, 12 " "
- «La Fada», per id., 4 " "
- «Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2 " "
- «Anant pel mon», per Santiago Russinyol, 16 " "
- «Les Croniques catalanes», per Gabriel Turell, 12 " "
- «Ofres catalanes», per Joseph Izari, 20 " "
- «Poesias», de Joan Maragall, 8 " "
- «Alades», per Emili Guanyabens, 8 " "
- «Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias, 8 " "
- «Montalban», per Bosch de la Trixeria, 12 " "
- «Quan jo era noy», per As de Riquer, 20 " "

De Reus a Lleida
8'40 m. — 5'23 t.

De Lleida a Reus
5'50 m. — 3'50 t.

De Reus a Vimbodí
1'28 t. cotxes de 2. y 3.

De Vimbodí a Reus
9'53 m. cotxes de 2. y 3.

De Tarragona a Valencia
9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia a Tarragona
11'44 m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIO DE CORREUS-REUS

Horas d'arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.

«Música vella», per E. Doria y Bonaplata, 12 " "
«Figura y paisatge», per Narcís Oller, 12 " "
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas-

saven, 12 " "
«Espectres», per Enrich Ibsen, 8 " "
Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regio-

nale, a meytat de preu.
«Cansons Catalanas», harmonizadas per Enrich More-

ra, han sortit: 2 rals.
«Sant Ramon», 2 " "
«Planys», 4 " "
«El Macquidí», per Brunet y Bellet, 4 " "

SECCIO CASTELLANA
«España tal cual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
«Patria y Region», per Salyador Golpe, 12 " "
«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer, 2 " "

SECCIO GALLEGA
«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
Además están a la venda diferentes obras de celebrats

iterats catalans, castellans y extranjers.

De Barcelona (per Tarragona) 9'30 m.
De id. directe 9'30 t.
De id. id. 1'30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleida) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 2'30 m.
De Lleida y Huesca 7'80 m.
NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que condueixen tropas de refors a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per a Barcelona a las 5'00 m.
Per a id. a las 2'00 t.

Per a Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Per a id. id. (per idem) a las 2'00 t.
Per a Tarragona, directe a las 7'00 n.
Per a Lleida, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas lineas a las 8'00 m.

Per a Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 4'00 t.

Los pobles servits per peatons a las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura que s deposita en los buxos després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Caramelos Pectorals

del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l'aparat respiratori i stan sols prenentne un al anarsen a dormir y altre a la matirada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arabal Santa Anna, 80.
Preu de la capsula 6 rals.

Los caramelos pectorals de Salas son un medicament inofensivo y eficaz para curar la bronquitis, la tos, el catarro y otros padecimientos de las vías respiratorias. Estos caramelos actúan directamente sobre el aparato respiratorio, limpiándolo de las mucosidades y aliviando la inflamación. Su uso es muy sencillo y no interfiere con el sueño, ya que se toman durante el día y la noche.

El doctor Salas ha elaborado estos caramelos con los ingredientes más puros y modernos, garantizando así su eficacia y seguridad. Son especialmente recomendados para los niños y las personas que sufren de alergias o asma.

Se pueden encontrar en todas las farmacias y droguerías de España. En Reus, están disponibles en la Farmacia de Serra Arabal, Santa Anna, 80.

Descompte de capors, comptat y venda al comptat y dilatació de tot.

Se repen ordres de Bolas para Barcelona, Madrid y otros puntos de España.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

Moviment del port de Tarragona

De Reus y en 17 dies 7 «Llobans» de 503 t.

De Alcantar en 11 dies 7 «Campaneros» de 829 t.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

REMITIT

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.

Descompte de capors y compra de monedas d'or de tota les païses.